

Emel Kefeli Hakkında Bir Portre Denemesi

Sema Uğurcan*

Emel Kefeli’yi kırk yıldan uzun bir zamandır tanıyorum. Kendisi 1985 yılında yüksek lisans çalışmalarına başlamış ve kariyer basamaklarında yükselmiştir. Emel Kefeli Batı kültürü ile Türk kültürünü beraberce öğrendiği eğitim safhalarından geçmiştir. Bu da onun araştırma konularına geniş bir perspektiften bakmasına yol açmış, edebiyata hakkını veren incelemeler yapmasını sağlamıştır. Yeni Türk edebiyatında Mehmet Kaplan’ın başlattığı mukayeseli edebiyat, edebiyatımızda Batı etkisini tespit, aradaki paralellikleri bulma şeklinde sahayı dolduran çalışmalar yapmıştır. Akademik aşamalarına bakarsak, Emel Kefeli, Türk edebiyatında Lamartine’den yapılan tercümeler ile ilgili doktora tezini tamamlar. Doçentlik tezi Türk edebiyatı sahasında az yapılan, eser tekniği üzerine bir araştırmadır: *Anlatım Tekniği Olarak Mektup*. Profesörlük çalışması ise edebiyat coğrafyasında Akdeniz konusundadır. Fransız tarihçisi Braudel’in Akdeniz araştırmaları yapması gibi o da edebiyatımızda Akdeniz’in nasıl bir yer tuttuğunu araştırır. Türk edebiyatının çeşitli meseleleri ile beraber karşılaştırmalı edebiyat, Batı edebiyatı akımları, edebiyat-coğrafya ilişkisi... incelediği alanlardır. Emel Kefeli konuşmasındaki düzgünlükle ve fizikî yönüyle de dikkati çeken bir insandır. Akademisyenlik mesleğinde insanın iki kanada muhtaç olduğu düşünülürse, o, iki kanadıyla uçan bir kuş gibidir. Bir kanadı meslek hayatını taçlandıran zekâsı, çalışma disiplini, sorumluluk anlayışı diğer kanadı da bu “prezantabl” nitelikleridir.

Emel Kefeli’nin meslek hayatının safhalarını üçe ayırırsak; ilki Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde ve Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü’nde öğretim üyesi olarak çalıştığı yıllardır. İkincisi, bu kurumlarda idareci olarak

¹ Prof. Dr., Marmara Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi.

bulunduğu yıllardır. Marmara Üniversitesi'nde iken Kıbrıs Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde ve İstanbul Kültür Üniversitesi'nde misafir öğretim üyesi olarak yer almıştır. Meslek hayatının üçüncü safhası da İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi'nde yine öğretim üyesi ve idareci olarak çalışmasıdır. Emel Kefeli bütün bu görevleri en iyi şekilde deruhte etmiştir. İdarecilikle birlikte bilim çalışmalarını aksatmadan sürdürmüştür. Hocalığı esnasında Yeni Türk Edebiyatı alanıyla ilgili çok çeşitli dersler vermiştir. Bu da bilim yönünden gelişmesine katkıda bulunmuştur. Değişik konularda lisansüstü tezler idare ederek de akademi dünyasına hizmet etmiştir. İnsan yetiştirmek bir akademisyenin en önemli niteliklerindendir.

Emel Kefeli'nin karakter özelliklerinden biri, haksızlığa karşı gelmesidir. Hakkaniyete, adalete, prosedürlere bağlılığı temel prensipleri arasındadır. Buna aykırı hareket edenlere, düzeltmeleri hususunda hemen ikazda bulunur. Bu özelliğini bütün hayatına teşmil edebiliriz. Tevfik Fikret'in mısralarındaki gibi "fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür" insandır. Böyle olmasıyla herkesi etkileyen bir şahsiyete sahiptir. Ayrıca son derece pratiktir. Başkalarının yaptığından daha kısa sürede işleri tamamlama kabiliyeti vardır. Zamanını iyi kullanmasını bilir. Yine aynı şekilde uzak görüşlüdür. Olayların, eşyanın özünü ve onların arkasında yatan olgunun bütünlüğünü iyi görür. İki kanadıyla uçan kuş örneğindeki gibi mesleğine verdiği önem ve ayırdığı zaman, onun sosyalliğini, hayatı, sanat eseri gibi yaşama kabiliyetini eksiltmemiştir. Karşısındakiyle kolay diyalog kurması sosyalliğinin, sosyalliği kolay diyalog kurmasının bir göstergesidir. Onun için zekâsı ve frekansı yüksek tanımını yapmak mümkündür. Bu özelliklerinden herkesi faydalandıracak yüce gönüllülüğe de sahiptir. Çeşitli çevrelerden dostlar çekecek bir zenginliktedir, diyebilirim. Güzellikleri görmesini ve göstermesini iyi bilir. Espri kabiliyeti ve hafızası kuvvetlidir. Edebiyat ile çok yönlü uğraşmasının, güzel eseri seçme kabiliyetinin, hayatını daha anlamlı kıldığı kanısındayım. Sonuç olarak Emel Kefeli'nin varlığı, akademi dünyası için, çalıştığı kurumlar için, dostları için kazançtır.

Ayrıca Emel Kefeli bir annedir. Genç yaştaayken dünyaya getirdiği kızı Nesrin ile aralarında büyük bir sevgi ve arkadaşça bir yakınlık vardır. Nesrin'in kabiliyetlerinin götürdüğü yolda, tam bir serbestlikle ilerlemesine de önayak olmuştur.

Yukarıda söylediğim gibi Emel Kefeli ile kırk yılı geçen sürelik dostluğumuz oldu. Dostluk hakkında Montaigne şöyle der: "Dostlukta iki unsur söz konusudur. Biri mücadele, diğeri uyum. Bu iki davranış saf ve anlayışlı bir maddiyata dayanır. Maddiyattan kastımız, olayları birlikte ve aynı zamanda hissedip düşünmektir."² Emel Kefeli ile dostluğumuzda, sık sık olayları/olguları birlikte ve aynı zamanda hissetmek şeklinde bir uyumumuz olduğuna inanıyorum. Sevgili arkadaşımın daha uzun yıllar, hayatını, mesleğini sağlık-afiyetle sürdürmesini temenni ediyorum.

² Montaigne, *Denemeler*, Çev. Sabahattin Eyuboğlu, İstanbul: Cem Yayınları, s. 55.